

KURIER LITEWSKI

w WILNIE dnia 7. Marca V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 25 lutego. D. 22 Imperatorowa Jmość Marya z WW. XX. Mikołaiem i Michałem, WW. XX. Katarzyną i Anną według obowiązku Chrześcijańskiego przystępowała do tajemnic SS. GM. Gnade naznaczony kommandantem w Arensburgu i Szefem garnizonu. Półkownik Licharew Szefem Koporskiego półku muszkietyerów. Półkownik Płatcow kommandantem 20 strzelców. Półkownik Kreic kommandantem Sumskiego huzarów. Szef 20 półku strzelców GM. X. Szachowski dla uleczenia ran odniesionych uwalnia się do wód za granicę na rok. Podpółkownik Miglewski został kommandantem Czernihowskiego muszkietyerów; tegoż półku Półkownik Trunow dla ran odniesionych uwolniony od służby z mundurem i pensją całej gaży. Szef Charkowskiego dragonii GM. Giżycki z mundurem. Dystyngwujący się w bitwie z Abazyńcami i Czerkiesami wojsk Czarnomorskich Ataman Bursak otrzymał rangę GM. Białostocki kommandant Podpółkownik Szyc został Półkownikiem. Major Komnenko kommandantem w Tiflis. Podpółkownik Juszkow kommandantem Wilmanstrandzkiego artylleryi garnizonu. Aktualny tajny konsyliarz Senator Chitrowo ozdobiony orderem S. Anny 1 klasy. Włodzimirski Marszałek Gubernski Jzwolski, Czernihowski sędzia Borkowski S. Anny 2 klasy, Rotmistrz Wołodimirow S. Włodzimierza 4 klasy.

Minister zagranicznych interessow G. infanteryi Baron Budberg uwolniony zupełnie od obowiązków z pensją dożywotnią 10 t. rubli. Aktualny tajny konsyliarz Minister handlowy Graf Rumiancow będzie Ministrem zagranicznych interessow zostając przy Ministerium handlowem i innych urzędach które dotąd piastował. Na przełożenie Litewskiego Gubernatora wojennego Generała infanteryi Rzymskiego Korsakowa Wileński Policmeister Szłykow w nadgodę czynney, pracowitey i gorliwey służby otrzymał rangę konsyliarza nadwornego. Collegium wojenne odebrało rozkaz najwyższy przyjmować tych proźby Officyerów uwolnionych od służby woyskowej, którzy do niey chcą powrócić, wyłączając i tych którzy sądownie ukarani lub oddaleni byli z warunkiem, ażeby ich odtąd nigdzie nie przyjmowano. z tych którzy mniej niż przed rokiem są uwolnieni, albo już dwa razy; 3 cywilnych urzędników którzy w służbie woyskowej nie byli, i Officyerów cudzoziemskich. Collegium wojenne tę wolę najwyższą ogłaszając ostrzega, że posyłający do niego proźbę o przyjęcie ich do służby mają wyrazić, w konnych, pieszych czyli garnizonowych półkach służyć pragną, nie wyznacza-

jąc jednak po imieniu żadnego; przy proźbie zaś powinni dołączyć świadectwo od dawnych kommand im dane gdy opuszczali służbę; nakoniec wyrazić gdzie teraz mieszkają. Przyjęty powtórnie do służby jeżeli przez 4 miesiące nie stanie przed kommandą, będzie oddalony, a proźby tego nowe nigdy napotem przyjęte nie zostaną.

W obserwatorium tutejszey Akademii nauk wiadoma Kometa prawie ciągle z małą bardzo przerwą widziana i uważana była do d. 18; ostatni raz miała położenie między głową Cassiopei, i prawą nogą Andromedy.

LONDYN d. 7 lutego. Eskadra z Rochefort wysłana 8 dni na morzu była, gdy o iey wyściu dowiedział się Admirał Strachan; przeto pogon stała się daremną, zwłaszcza iż okręta nasze nie były w żywność opatrzone do żeglugi dalekiej; na 2 dni ledwie mieli chleb maytkowie, gdy statki z Portsmouth wysłane z magazynem potkali. Ponieważ listy odebrane z Dublinu nie mówią o pokazaniu się nieprzyjaciół na brzegach Irlandyckich, wnosć trzeba, że Lallemand idzie do Indyi zachodniej, Buenos Ayres, albowież do wyspy Francuzkiej, niosąc osadom Francuzkim i Hiszpańskim nie wielki posiłek. O wyściu innych eskadr nieprzyjacielskich z Toulonu, Carthageny, Cadix, Brestu rząd nie ma urzędowej wiadomości, morskim zaś powieściom trudno dać wiarę. Flotta Angielska i wojsko pod Admiralem Cotton i G. Spencer niedawno wysłane podobno użyte będą do szturmowania Ceuty. Strachan z krótkiey pogoni powróciwszy krąży znowu pod Rochefort.

Głoszono iż nieprzyjaciół zamyśla dobywać Gibraltar; przeto Admiralicya nasz garnizon opatrzyła we wszystko, żeby długie oblężenie mógł wytrzymać; teraz pewnie wiemy, iż twierdza nie, dobytą nie ma czego się obawiać; w prowincyach południowej Hiszpanii panuje niedostatek żywności; trudno więc będzie nieprzyjaciółom założyć magazyny potrzebne dla woysk licznych, wszystko morzem czy lądem ze Francyi zprowadzać muszą; pierwsza droga w obecności flott naszych jest zamknięta, druga wiele czasu i wydatku wyciąga. Łatwiej będzie Francuzom przedsięwziąć wyprawę do Indyi wschodniej; o tém wątpić prawie nie możemy, słysząc jakie oświadczenia uczynili Napoleona Ministrowie przed Paryżkim Senatem, przeto rząd Angielski i Kompania wschodnia naradzaia się spólnie, jakim sposobem być może najłatwiej odwrócone niebezpieczeństwo grożące osuszeniem źródła bogactw narodowych. Najlepiej byłoby starać się o pokoy; lecz do tego niema podobieństwa, równie do prędkiey od-

miany Ministrów, którzy dotąd w obu izbach Parlamentowych mają większość głosów, Oppozycją i wszelkie iey zabiegi pokonać zdolną, iak już stało się kilka razy po zagaieniu tegorocznych obrad.

Z Malty wiadomość przyszła, że Francuzi zgromadzą 50 t. żołnierza w Calabryi na wyprawę Sycyliiską, lecz nie widzimy iakim sposobem tak wiele zbroynego ludu przeniosą do wyspy. Król Ferdynand nie ma nad 7 t. Sycyliiżków; naszego żołnierza jest w Messinie 3 t. twierdze w tém mieście dawno zaczęte budować przestano, zkąd wnoszą obywatele, iż rząd Angielski zamysła kray ten własnym siłom zostawić. Sycyliiżkowie niektórzy nam nie sprzyiają; mal-kontentów nowości chciwych liczą w całej wyspie 40 t. lecz rozruchy żadne w kraju dotąd nie powstały. Baronowie i gromady Króla prosily o zwołanie Parlamentu, któryby zaradził publiczney potrzebie i niebezpieczeństwu, gdyż Algierczykowie nawet zabierają statki Sycyliiskie, których na prozbę Anglików nie chcieli wydać. Malta jest napełniona mnóstwem rozmaitego ludu; zawieszenie handlu na morzu śródziemnym powszechne, rozruchy nieustające w państwach Ottomańskich, wielu kupców przymuszają zchronienia i spokojności szukać na tej wyspie; Turcy, Grecy, Żydzi, Maurowie tu przybiegają z dostatkiem wielkim pod naszą opiekę, tak że trudno dla nich znaleźć mieszkanie, na żywności jednak nie zbywa nikomu, Afrykańskie brzegi zboże i bydło obficie dostarczają. 3 fregaty Francuzkie podobno wysłane z Toulonu krążyły kilka dni blisko brzegów Sycyliiskich, i zchroniły się w Corfou.

G. Bowyer przysłał rządowi doniesienie z Indyi zachodniej, że wyspy Duńskie S. Krzyża, Tomasza, i Jana poddały się Anglikom przez dobrowolną umowę od d. 22 do 25 grudnia; komendanci odporu żadnego nie czynili, chociaż była do tego wszelka gotowość, nie spodziewając się odsieczy. Politycy przepowiadają blizki upadek wysp Angielskich; kolonistowie plantacye kawy, cukru, tabaki, bawełny, indychu mający, dotąd łatwość mieli zprzedania zyskownego swoich produktów Anglikom i obojętnym żeglarzom, obracając wzięte summy na zakupienie Murzynów, żywności, i rolniczych narzędzi; teraz gdy sami tylko Anglicy wszystko zabierać i dostarczać mogą, produkta tracą koniecznie cenę, rzeczy zaś kolonistom potrzebne będą droższe, gdyż Anglia nie mogąc odprzedać produktów musi one złożyć w swoich magazynach, i czekać chwili pomyślniejszej; przeciwnie zaś kolonistowie muszą utrzymywać plantacye w dawnym stanie przynajmniej, jeżeli polepszyć nie zdołają; już zaś maszyny, żywność, narzędzia Murzynów kupować zaczęli u samych Anglików tylko, którzy nie spodziewając się zysku w Europie na produktach z Ameryki przywiezionych, stratę nadgradzać sobie będą w sprzedaży Osadom rzeczy potrzebnych.

Admirał Sidney Smith z pod Lisbony donosił, że tam spokojność panuje; sprawców mao-ro-ruchu z G. Junot z więzienia wypuścił; i

wiele czyni żeby ziednał miłość Portugalczyków dla rządu Francuzkiego; takie świadectwo Admirała o wodzu nieprzyjacielskim zaszczyt obydwoim przynosi. Staraniem G. Junot papiery krajowe nie upadły zupełnie, żywność dawną cenę zatrzymała. Niedawno sam ogłosił się Wielkorządcą Portugalii, i postanowił Ministrów sprawiedliwości, skarbowego, i drugih, wszyscy są Francuzi. Jeżeli ucisku iakiego w podatkach i kwaterunku doświadczą naród, cały pada na obywatelów znacznie-szych i bogatych, pospólstwu pofolgował we wszystkim zwycięzca. W prowincyach Aigawii i Allenteio stoi 20 t. Hiszpanów, mniej trochę w północney Tralosmontes; środek zajmują Francuzi; ztąd jest domysł, że pierwsze dostaną się Królowi Katolickiemu za ustąpienie Catalonii i Biscaili Napoleonowi; reszta Królowi byłemu Etruryi.

Jerzy 3 niedawno darował synowi swemu X. d. Yorek kilkadziesiąt t. FS. z summy zebranej za przedane okręta, któreśmy zdobyli na nieprzyjaciółach w początku wojny terażniejszej; wiadomo że ich szacunek przystępuje do 10 milionów FS. Cóż mówić o zdobytych później okrętach? Prawda że część zdobyczy według prawa idzie na korsarzów i flotę, lecz zostaje się bardzo wiele do wolnego rozrządzenia Królowi; morską zdobycz tém jest na Oceanie, czém kontrybucye w lądowych krajach wybierane. Gdyby inne urządzenie w Anglii było, z tego źródła obficie mógłby rząd czerpać na publiczną potrzebę w czasie wojennym, zamiast nakładania podatków uciążliwych. Słychać że terażniejszy Parlament rzecz wezmie na uwagę, i podobno Ministrowie zezwolą na taką uymę Królewskiej prerogatywy tém chętniej, im lepiej widzą osychające inne źródła dochodów narodowych. Jeżeli Król iako ociec mógł dotychczas owe summy darować własnym synom i drugim osobom przypodobanym, bez wątpienia może i zechce ustąpić ich wszystkim Anglikom, których jest oycem powszechnym. W pisaniu nowej ustawy to jeszcze mieć będą na pamięci Ministrowie, ażeby ulżyli ludowi ciężar podatków, który gdyby miał być jeszcze powiększony w okolicznościach terażniejszych, stałby się nieznośnym, a prowincye wszystkie wołałyby do tronu o pokoy z równą usilnością, iak dziś gorliwie przynoszą grosz zebrany pracowicie na obronę oyczyzny i tronu.

Amerykańskie pisma następującym sposobem ukazują początek i przyczynę sporów z Anglią dzisiejszych. R. 1793 zaczynając wojnę z Francuzami Jerzy 3, gdy chciał ogłodzić i handlu wszelkiego pozbawić ten naród, rozkazał zabierać Amerykańskie okręta nie tylko niosące produkta osad nieprzyjacielskich, lub własność iaką Francuzów, ale nawet które żywność do Francuzkich portów prowadziły, wszystkie zarówno na konfiskatę przeznaczając. Ten obyczaj zachowali ciągle Anglicy przez całą wojnę do traktatu w Amiens podpisanego r. 1801. Cierpieli krzywdę i niewagę Amerykanie pod rządem Prezydenta Washingtona, który śmiercią Ludwika 16 R. 1793 do-

broczyńcy obrażony, rzekł publicznie iż narod drugiemu nie jest winien okazywać wdzięczność za odebrane przysługi; a czyniąc według tego prawidła zapominał o traktatach oyczynę jego z Francuzami wiążących od r. 1777; nawet nie chciał pamiętać, że ci za Amerykanów przelali krew obficie.

Następca prawodawcy i wodza RPtey Adams przyjaciel Angielski nie tylko trzymał się prawideł od Washingtona przyjętych, ale też wysłał posłów do Londynu, którzy uroczystym traktatem pozwolili Anglikom gwałtownie zabierać własne okręta do Francyi płynące, lub które niosły własność dawnych zprzymierzeńców. Adams tajemnie pozwalał panom Oceanu zabierać maytków Amerykańskich na własnych okrętach, innych zaciągając w portach RPtey, nakoniec tamże uzbrajać korsarskie statki. Cierpliwość trwałaby nie skończenie dłużej, gdyby Ameryka Prezydentem nie wybrała Jeffersona; ten więcej Francyi niż Anglikom sprzyiając, mianowicie o honor i udziałność oyczyny gorliwszy, udał się naprzód do Napoleona w pierwiastkach Konsulatu jego, i wyjednał nie tylko odnowienie dawnych związków między dwoma narodami, lecz co większa przyznanie dla Ameryki praw narodom obojętnym właściwych, iż nie tylko im jest wolno własne produkty przewozić nawet do nieprzyjacielskich portów, ale też nieprzyjacielskie na swoich statkach, których jednak strona przeciwna zatrzymywać, mniej jeszcze zabierać nie może.

Do tego traktatu pobudkę dali sami Francuzi, którzy widząc Anglików samowolnie zabierających Amerykańskie okręta, poszli za ich przykładem, tak dalece, iż RPta która dworu Londyńskiego gwałty i grabieże znosiła cierpliwie, gotować się zaczęła do wojny przeciwko Francuzom; sam zestarzały i do grobu nachylony Washington podiósł się jednak raz jeszcze ziomkom hetmanić. Po ugodzie w Paryżu podpisaney Republikanci śmieley zaczęli przemawiać do Anglików upominając się o przyznanie praw obojętności, daley o handel wolny, daley o nadgrózenie szkód poczynionych, daley jeszcze o wydanie ludzi zabranych. Tu wiedzieć trzeba, że pod administracyą Prezydentów Washington i Adams Ministrowie Angielscy w Ameryce Hamme i Liston naywyższe mieli znaczenie, z niemi rząd robił umowy tajemne na podział spólny wyspy S. Domingo, naiechanie Mexico, przystąpienie do Koalicyi Europejskiej. Zapobiegł wszystkiemu, i zamiary poprzedników zniszczył Jefferson, lecz rany zadane handlowi, honorowi, udziałności Amerykańskiej rychło zgoić nie mógł. Anglicy na cierpiących Amerykanów z pogardą poglądać nawykli, coraz więcej pozwalali sobie gwałtu, który nakoniec przyszedł do tego stopnia, że Republikanci znieść więcej nie mogąc brać się zaczęli do oręża odpierając napaść siłą.

Rząd nasz nie ma jeszcze rapportu od posła Rose z Washingtonu; tymczasem jest nieiaka nadzieia ugody, ponieważ od Amerykańskich statków nowo przybyłych wiemy, że zpotkane od Angli-

ków słyszały mówiących Kapitanów, iż Admiralicya im zabroniła zatrzymywać, przetrząsać, i zabierać okręta tego narodu; co gdyby się nie stało, Republikanci żeglować nie mogą, gdyż zato samo że ich przytrzymali na morzu Anglicy, konfiskują uwolnionych Francuzi. Admiralicya wysłałszy G. Prewost z posiłkiem do Canady gotuje znaczniejszy temu kraiovi, ponieważ Amerykanie zdają się szczerze myśleć o wyprawie do Quebec. Postrzegłszy że rząd nasz zmacnia garnizony, twierdze naprawia, milicyą zwoływa, chciał przynajmniej Kongres być wolnym od napaści Amerykanów rodowitych; przeto rozkazał udać się do nich Missyonarzowi swemu Rathbone, który od czasu dawnego światłość Ewangeliczną roznosi między dzikie narody.

Ten człowiek, iak sam powiada, jeszcze 14 lipca stanowszy w Buffalo Kreck stolicy 6 narodów zprzymierzonych, znajdował się na walnym zjeździe ich naczelników i starszyzny. Wszyscy iednogłośnie oświadczyli chęć zachowania pokoju z RPtą, lecz razem ostrzegli, że młodzież zagrożona od Anglików trunkami mocnymi i podarkiem, pragnie topor na Amerykańskie głowy podnieść; przyrzekli zaś wodzowie oko mieć na postęпки ludu podległego, i wszelkim sposobem wojnie zapobiegać; ubolewali przed Missyonarzem na odnowione wprowadzenie do ich kraju trunków, które gubią narod. Przydaie Rathbone, iż rolnictwo tam kwitnące znalazł nad inne czasy, i wiele pol dobrze zasianych, które obiecywały obfite żniwo. Zakończył się ów zjazd spokojnie i starszyzna posłańców Amerykańskich zapewniła, że 6 narodów zapomnieć nigdy nie mogą o Jeffersonie, który dzikich ludzi przywiódł do życia towarzyskiego.

WIEN d. 27 lutego. Generał kawalerii Arcy X. Józef Palatinus Węgierski otrzymał rangę woysk Austriackich Feld Marszałka. Cesarzowa Arcy Biskupowi Wiedeńskiemu dała 30 t. zł. ryńs. które między ubogi lud podzielone być mają. Senat Serwianów zgromadzony w Belgradzie zatrudnia się urządzeniem narodu swojego, co do edukacyi, policyi, sądownictwa, drog, handlu, rolnictwa, woyska, co wszystko tworzyć trzeba prawie w kraju od wieków zostającym w bezrządzie. Ten który podał naylepszy sposob edukacyi publiczney, Filozof Grecki Obradowitsch został umieszczony w Senacie. Naczelnik Cerny mieszka od niejakiego czasu na wsi Topola z familią. Handel nieco jest ożywiony, przechodzić zaczynają Tureckie karawany.

Arcy X. Rudolf Koadiutor Arcy Biskupa Ołomunieckiego ciężko zachorował. Przybył do stolicy naszej poseł Króla Westfalskiego Graf Merveldt krewny Generała Ambadora Austriackiego w Petersburgu. Król Hieronim do wszystkich urzędów i krajowych posług używa samych tylko Niemców, wyiowszy ledwie kilku Francuzów. Z Hamburga doniesiono, że woyska Napoleonowe w okolicy tego miasta rozłożone pod komendą Marszałka Bernadotte stoją w zupełney gotowości wkroczyć mając do Danii za pierwszym

rozkazem. Korpusy Marszałków Soult, Mortier, Victor nie chcą ustępować z krajów Pruskich, dopóki nie będzie pokoy z Anglią podpisany; inni rozumieją że to nastąpi gdy Szwecya złączy się z Europą lądową przeciw powszechnemu iey nieprzyjacielowi. Król Pruski część małą Woiewództwa niegdy Krakowskiego r. 1793 zabraną, później Nowym Szląskiem nazwaną, przez traktat w Tilży iemu przywróconą, teraz ustąpił Xięstwu Warszawskiemu. Słychać, że celem podróży Paryżkiej X. Wilhelma jest przyięcie Fryderyka 3 do związku Reńskiego, które ma wkrótce nastąpić z tym warunkiem, ażeby Król Pruski na spólną obronę dawał 40 t. żołnierza; pomieniony zaś X. Wilhelm zostać ma W. X. Pomeranii. W Paryżu ogłos iest powszechny, że tam w przeciągu roku terazn. ma być zwołane Concilium, na które będą zaproszeni Teologowie najsławniejsi obrządków rozmaitych religii Chrześcijańskiej.

Na wiosnę założyć kazano oboz na 50 t. Austryaków przy Tureckiej granicy; pogłoska że 80 t. Francuzów ma ciągnąć wkrótce przez Czechy potrzebuie potwierdzenia. Port Trieste potężnie iest umocniony; lękamy się żeby tam nie zawinęła flotta Angielska dziś po odnodze Adryatyckiej krążąca. Mówią iż Arcy XX. Karol Generałissimus i Jan w Kwietniu pojadą do Paryża, celem podróży będzie poprawienie zdrowia osłabionego. W porcie Trieste tak dalece napelnione są magazyny produktami wysp Antylskich, iż nie tylko dostarczają potrzebom państwa Austriackiego na czas długi, ale też sąsiedzkim, są jednak bardzo drogie, ponieważ handlujący nie spodziewają się rychło nowych dostać. Do portu Gdańskiego dawno nie zawiały żadne okręta; kupcy więc cukier, kawę brykami zprawdzali nawet Francuzkami z Niemiec północnych, które Anglicy łatwiej mogą opatrywać. Co dostrzegłszy G. Rapp środki ostre przedsięwziął. Dziś mówić zaczęto, że z armie obserwacyjne będą uformowane w Węgrzech na granicy Tureckiej; komenda pierwszej Arcy X. Ferdynandowi, drugiej G. Bellegarde przeznaczona.

MADRID d. 1 lutego. Rząd nasz nic dotąd nie ogłosił urzędownie o spisku na życie Monarchy zkleionym i odkrytym, do którego wpływający następca tronu X Asturyi dawno przebaczenie otrzymał; kommissya iednak na wysledzenie i ukaranie winowayców przeznaczona w milczeniu dzieło powierzone kończyła; dziś za iey rozkazem X. Infantado i kilku innych Panów znacznych wywiechalo na wygnanie do dóbr własnych; iednemu zaś Biskupowi zalecono mieszkanie obrać w klasztorze, czekać daley będziemy, czyli ieszcze nie będą objawione okoliczności tego dzieła.

PARYZ d. 20 lutego. Słyszeliśmy niedawno iakie szkody nawałność sprawiła na brzegach Hollenderskich i Angielskich; czytamy teraz podobne doniesienia z portów Francuzkich; Dunkerque, Calais, Quilleboeuf, kilka innych mniej lub więcej cierpiały; port Cherbourg stracił niewęcej, twierdza Napoleon zupełnie przez falę wywrócona została, cały garnizon z 400 ludzi zło-

żony zaginął; jeżeli rząd nasz nad morzem Manche mieć koniecznie stanowisko zechce wygodne dla flott wojennych, musi zwracać się i wykonywać plany podane Ludwikowi 14 przez Marszałka Vauban na uzbroienie Cherbourg; żałować trzeba summ niezmiernych które wysypano daremnie od lat więcej 20 na wykonanie innych.

Słychać że Imperator Napoleon w porze wiosenney udać się ma do Portugallii dla przeyrzenia tego kraju, i woysk G. Junot. Stanu konsyliarz Daru który był G. Intendentem armii w Niemczech, otrzymał pozwolenie na przyięcie orderu orła białego, który iemu Król Saski ofiarował. Król Neapolitański wyznaczył posłów do Paryża X. Monteleone, do Petersburga X. Mondragone, do Hollandyi X. Riario Sforza, do Wiednia X. Campo Chiaro. GG, Miollis i Lemarrois staneli w Rzymie. Na ostatniem posiedzeniu Senat z liczby kandydatów po departamentach obranych wyznaczył, którzy wnieść mają do zgromadzenia prawodawczego. Bogaty bankier Senator Perregaux umarł.

Nasz Institut następujących cudzoziemców uczonych liczy w gronie swoim; Klaproth, Heyne, Wieland, X. Prymas Reński, Haydn, Salieri, Banks, Miskleyne, Herschel, Cavendisch, Rumford, Volta, Pallas, Jefferson, Rennel, Wildfort, Niebuhr, Canova, Appiani, Moighen, Sergel, West, Marpuglia. Pod murami Madritu oboz wytknięto, w którym na wiosnę zgromadzić się ma liczne woysko Hiszpańskie.

COPENHAGA d. 23 lutego. Z kraju Szwedzkiego rzadkie i niepewne dziś wiadomości odbieramy; Król Gustaw Adolf miał przybyć nie spodzianie do Gothenburga, w tém mieście niema nad 4 t. Hannoveranów, 4 okręta liniowe i 7 fregat Angielskich, lecz pod Marstrand widziano 10 okrętów tegoż narodu. Z naszej strony słysząc o zbliżeniu się nieprzyjaciół czyniemy gotowość ku obronie, budują wiele zbroynych szalup; matkowie Duńscy opuściwszy w portach Włoskich, Hiszpańskich, Francuzkich, i Hollenderskich statki swoje powracają gromadnie lądem do oyczyzny. Następca tronu zrobił odmianę w milicyi; dotąd mieliśmy iey 22 bataliony ciężkiey i lekkiey piechoty, 10 kompanii artylleryi, nieco jazdy; teraz piechotę wcielić kazano do półków regularnych, które odtąd po 4 bataliony mieć będą każdy od głów 800; to samo zrobiono z kanonierami, z jazdy uformowano regiment dragonii; co wszystko rozumieć się ma o samey tylko milicyi znajdującey się w Selandyi, Fionii, Jutlandyi, Sleswicku, i Holsztynie; woyska zaś Norwegańskie tymczasowo zostaną na dawnym stopniu. Mówią ieszcze o zgromadzeniu armii Duńskiej 50 t. zbroynych liczącej w prowincyach lądowych, która strzegąc brzegów, w przygodzie użyta, będzie przeciw spólnym nieprzyjaciółom, gdy połączy się z zprzymierzonymi; tymczasem przez lato stać ma w obozach Holsztyńskich, Sleswickich i Jutlandzkich. Następca tronu z Kiel wkrótce spodziewany iest do stolicy. Królewski powrót z Rendsburga podobno nie rychło nastąpi, zwłaszcza po ukazaniu się flott Angielskich.